

Les agressions sexuals a les festes d'Olot: «Tots hem de ser un Punt Lila»

Les principals impulsores i responsables del Punt Lila de les Festes del Tura d'Olot reflexionen en una entrevista les concepcions i reptes que envolten les agressions sexuals



Tina Ruiz, Imma Muñoz i Edurne Larracochea | M. Albesa

El 2017 Olot, Tina Ruiz i Marta Teixidor, tècniques del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, van posar el primer granet de sorra a la lluita contra les violències masclistes a les Fetes del Tura. Elles dues van crear un primer protocol que marcava les pautes pel que fa a l'atenció a les agressions. Feia tres anys que ja havia nascut a Gràcia el primer Punt Lila de Catalunya i faltaven dos anys perquè Olot instal·lés el primer a la seva Festa Major.

[nointext]

Aquest 2022, les Festes del Tura tornaran a tenir el Punt Lila que van tenir per primera vegada el 2019 amb l'objectiu de **sensibilitzar, informar, generar percepció de seguretat i atendre i acompanyar les possibles víctimes**. Del Punt Lila, de les agressions masclistes i del punt de vista que té la societat en aquesta qüestió en parlen a **NacióGarrotxa** la mateixa **Tina Ruiz**, l'**Edurne Larracochea**, membre de la Cooperativa Curcuma que gestionarà el Punt Lila de Festes, i l'**Imma Muñoz**, regidora d'Igualtat d'Olot.

[intext1]

- **Quan apareixen els Punts Liles?**

T: Tot plegat comença amb una agressió l'any 2013 als San Fermíes. L'agressió es fa molt mediàtica i l'Ajuntament de Pamplona crea el primer protocol contra les agressions sexistes. Però des dels moviments feministes feia molts anys que, de manera autònoma, ja s'articulava l'autodefensa i durant les festes. A Catalunya, la primera referència que tenim és el 2014 a Gràcia. L'administració pública s'hi ha sumat més tard, interpellada pels moviments de base. Ara, fins i tot, també tenim un marc normatiu que insta a les administracions a dur a terme tasques com protocols.

E: Ara sembla que els Punts Liles han passat a ser un element imprescindible de les festes, però crec que és molt important reivindicar aquesta herència de l'autogestió feminista. Per tant, els Punts Liles seran feministes o no seran. L'administració pública hi ha apostat, però això ve des dels moviments feministes.

[intext2]

- Quan us arriba a l'Ajuntament d'Olot, regidora?

I: Quan vaig entrar a l'Ajuntament el 2019 la primera reunió que vaig tenir va ser amb la Tina i recordo que em va començar a instruir amb el tema. De seguida vam parlar de posar el Punt Lila amb una mirada feminista i de qualitat.



Tina Ruiz és tècnica del Consorci d'Acció Social i responsable del Servei d'Atenció Integral a la Diversitat de la Garrotxa. Foto: Martí Albasa

- S'ha aconseguit que el color lila representi de manera àmplia i global la defensa de les dones. Com s'ha assolit això?

E: El 2019 és l'any en què proliferen els Punts Liles a Catalunya, en canvi, a l'àmbit espanyol no s'hi ha apostat tant. Nosaltres vam notar que abans havíem d'explicar més qui érem i què fèiem. Avui en dia, sobretot amb la franja més jove hi ha molt més coneixement sobre què és un Punt Lila, però ens falta arribar a tota la població. Crec que el lila respon a molts avenços que ha

aconseguit el moviment feminista els últims anys. Quan era petita, ser feminista no era popular, ara sí. Per altra banda, el canvi social també ha generat una reacció: ens estem trobant també un rebuig i negacionisme a les violències masclistes. És molt fort i està creixent. Hi ha una qüestió important: com tractar les masculinitats dissidents. Necessitem que els homes se sumin a la lluita feminista per transformar la societat amb nous referents de masculinitat i noves formes de ser home que no siguin còmplices amb el patriarcat.

[intext3]

- La població sabia què era un Punt Lila el 2019?

T: Menys que ara. Però se sabia bastant i, fins i tot, venia molta gent a dir-nos que els agradava molt que hi fóssim perquè els hi donàvem seguretat. Em va sorprendre molt. Venien a dir "gràcies per ser aquí".

- El millor seria que les dones poguessin sentir-se segures sense la necessitat d'haver-hi un Punt Lila.

T: En l'ideal i el futur hauria de ser així. Però, quan col·loquem un Punt Lila, posicionem el tema, en parlem i interpel·lem a la ciutadania. Esperem que a la llarga no hi hagi d'haver cap Punt Lila, però avui dia és una manera d'explicar què és violència. És una manera preventiva de fer sensibilització.



Edurne Larracochea és membre de la Cooperativa Curcuma Foto: Pau Masó

- Que hi hagi d'haver un Punt Lila vol dir que estem fracassant com a societat?

E: No m'agrada veure-ho així. Per mi que hi hagi un Punt Lila és avançar. S'ha d'entendre que no només és l'atenció al carrer, sinó també tot el treball d'abans i després de l'estanc. Hem d'entendre que tots hem de ser un Punt Lila. Es tracta d'anar integrant la responsabilitat individual i col·lectiva que tenim a l'hora de respondre davant les violències.

T: Aquests dies hem fet formacions i reunions. No volem que la qüestió es quedi només en l'horari d'obertura del Punt Lila, volem que el treball sigui transversal i també arribi a àrees com la salut, la cultura, l'esport o urbanisme.

I: És veritat que el context de la festa és vulnerable, però també ens l'hem d'agafar com una oportunitat per poder demostrar l'oposició a la violència masclista.

- A qui va dirigit el Punt Lila?

E: A tota la ciutadania perquè tenim una responsabilitat col·lectiva per aturar les violències masclistes. Per nosaltres, la cosa ideal seria que tothom s'hi sentís convocat, encara que estiguem de nit i treballarem més amb gent jove i adolescent. Moltes vegades ens arriben joves que ens diuen que els manca educació sexual o arribem a un territori i veiem molta desinformació en matèria LGTB-fòbica, o també se'ns apropen docents que ens venen a demanar recursos... Tot això també ens serveix per recollir inputs i establir estratègies a llarg termini. Ens hem adonat que els Punts Liles també podien fer moltes més coses, ja que no hi ha aquesta mena d'espais al dia a dia de la nostra societat.

- És important, sobretot, treballar amb la gent jove?

E: Crec que no. Hi ha una falsa percepció com si la gent jove fos més conflictiva, i no és real. Les violències masclistes es viuen al llarg de tota la vida. No és un problema dels joves, és més, crec que les adolescents ens estan donant una lliçó. Hi ha noies que a expliquen a l'institut la seva vivència d'una agressió sexual i això a mi m'omple d'esperança. Nosaltres teníem molt més interioritzat, la vergonya i l'estigma. Ara hi ha noies que ens estan donant una lliçó a totes.



Imma Muñoz és la regidora d'Igualtat d'Olot. Foto: Martí Albasa

- En quin context arriba aquest any el Punt Lila?

T: A mi em preocupa que estem generant molta alarma social des de la por, per exemple amb el tema de les punxades. Crec que el debat i la mirada ha d'estar en un altre lloc. Mirem les agredides i no apuntem cap als agressors. Ens estem equivocant. Crec que cal un debat més a fons per donar-li la volta, perquè si no, estem generant una por que ens ajuda zero. Veiem discoteques que reparteixen taps per evitar la submissió química als gots de les noies, però què passaria si diguéssim que els homes no entren a la discoteca? Sempre diem a les noies que no tornin soles, que vigilin amb qui vagin... així no.

- Què passa a la nit. Per què un Punt Lila de nit i no de dia. És un context que afavoreix les agressions?

E: Per mi el Punt Lila hauria de ser de dia i de nit, al mercat, al carrer, de festa major, per carnestoltes o tots aquells esdeveniments que puguem arribar a la ciutadania. Cal trencar el tòpic que diu que els espais d'oci nocturn i la nit són els espais més perillosos. No és així: totes les estadístiques ens mostren que els agressors, en la gran majoria dels casos (un 85%), són persones conegudes i l'espai més perillós no és el carrer, la gran majoria d'agressions es donen en espais tancats. Hem de desmuntar aquest imaginari i trencar el terror social a la nit. Per mi la nit és una oportunitat perquè és un espai de trobada amb molta gent i on pots implicar diferents actors. No crec que la raó de ser del Punt Lila sigui la nit perquè és l'espai on hem de fer més feina, crec que hem de fer feina a tots els espais.

- Com hem de reaccionar davant una agressió?

E: El primer és que les persones no hem d'estar alerta. Després, és molt important entendre que sempre hem de respectar el consentiment de la persona que ha viscut l'agressió, hem de demanar-li si necessita ajuda o donar-li informació si ho demana. I també és molt important l'escolta activa, estar presents i respirar amb l'altra persona. No hem d'imposar o projectar les teves pròpies vivències, sinó preguntar-li com està i en què la podem ajudar. Sí que hem après que si fem bé aquest primer moment d'acollida de la víctima, el procés de reparació serà radicalment diferent.

- I quin missatge donaríeu a la ciutadania per aquestes Festes?

T: Que volem Festes inclusives, respectuoses i lliures de violències. Gaudim, però des del respecte.

I: Són unes Festes molt esperades, no les espatllem. Visquem unes Festes lliures i inclusives.